

Kommunedelplan for naturmangfold

Vedlegg 1 Handlingsdel

Vedtatt 24.4.25

Delmål 1 - Ivareta naturmangfoldet, naturområder og sammenhengen mellom dem gjennom kommunens arealplanlegging

Strategier

1A Prioritere fortetting av allerede bebygde områder fremfor etablering av nye

1B Arealnøytralitet skal være overordnet prinsipp i all arealplanlegging

1C Styrke naturmangfoldet ved etablering og bruk av blågrønne løsninger som førstevalg

Strategi	Tiltak	Beskrivelse	Ansvar	Periode
1A	1	Bruke naturmangfoldplanen som grunnlag for utforming av kommuneplanens arealdel	Ørland kommune, avd. plan og miljø	2025-2026
	2	Det skal etterstrebes å ivareta og restaurere natur, samt at variasjonen av naturtyper, landskap og geologi skal opprettholdes	Ørland kommune, avd. plan og miljø, avd. landbruk	Fortløpende
	3	Bevare og tilrettelegge nærfriluftsområder som viktige lokale naturverdier, fokus på økt biologisk mangfold, planting av stedegne arter osv.	Ørland kommune, avd. plan og miljø, BVØ	Fortløpende
	4	Viktige og utvalgte naturtyper av nasjonal eller regional verdi skal sikres i ny kommuneplanens arealdel. Enten som arealformål med bestemmelser eller som hensynssoner med konkrete føringer.	Ørland kommune, avd. plan og miljø	2025-2026

	5	Tilrettelegging for at aktiviteter i strandsonen lokaliseres der de gjør minst skade på det marine miljøet.	Ørland kommune, avd. plan og miljø	2025-2026 i KPA / fortløpende
	6	Økt kompetanse om landbrukets påvirkning på naturmangfold, herunder beiting, forurensning, etc. Eksempel 1: gamle beiteområder forringes grunnet lavt beitetrykk, og naturbeitemark huser flere bevaringsverdige arter. Det er en forutsetning for flere av disse artene at beitemarka ikke gjødsles. Eksempel 2: De viktigste trusselfaktorene for kystlynghei er gjengroing pga. opphørt hevd, sammen med tilplanting og spredning av skog, oppdyrking, gjødsling og nedbygging	Ørland kommune, avd. landbruk og avd. plan og miljø	Fortløpende
1B	1	Kommunen skal gjennomgå/revurdere utbyggingsområder som ikke er detaljregulert	Ørland kommune, avd. plan og miljø	2025-2026
	2	Kommunen skal gjennomgå/vurdere behov for å oppheve reguleringsplaner eldre enn 10 år, som fremdeles ikke er utbygd	Ørland kommune, avd. plan og miljø	2025-2026
1C	1	Utarbeide en overordnet VA-norm som setter fokus på naturlig fordrøyning og ivaretagelse av økosystemet som naturlig rensesystem	Ørland kommune, avd. kommunalteknikk og plan og miljø	2025-2027
	2	Sikre vannmiljø med god praktisering av byggegrenser mot vann og vassdrag	Ørland kommune, avd. plan og miljø	Fortløpende

	3	Vurdering gjenåpning av lukkede vannforekomster	Ørland kommune, avd. kommunalteknikk og plan og miljø	Fortløpende
	4	Tiltak mot marin forøpling	Ørland kommune, avd. plan og miljø	Fortløpende

Delmål 2 - Tydeliggjøre prioritering av naturmangfold i saksbehandling og skape mer forutsigbarhet

Strategier

2A Naturmangfold skal prioriteres i forvaltningen

2B Gjennomføre tilsyn der det er mistanke om ulovligheter knyttet til miljø og naturmangfold

Strategi	Tiltak	Beskrivelse	Ansvar	Periode
2A	1	Tiltak og planer skal vurderes etter §§ 8 – 12 i naturmangfoldloven, og § 12 i vannforskriften	Ørland kommune, avd. plan og miljø	Fortløpende
	2	Økt fokus på gjenbruk av arealer som allerede er bebyggt	Ørland kommune, avd. plan og miljø	Fortløpende
	3	Der naturmangfold må vike for samfunnsnyttene, skal avbøtende tiltak, restaurering eller kompenserende inngrep iverksettes	Ørland kommune, avd. plan og miljø	Fortløpende
	4	Kommunen skal stille krav til håndtering av masser med fremmede skadelige arter i alle gravearbeider	Ørland kommune, avd. plan og miljø	Fortløpende
	5	Etterstrebe bruk av vann som miljøelement i utbygging	Ørland kommune, avd. plan og miljø	Fortløpende
	6	Kommunen skal hensynta naturmangfoldloven, vannforskriften, forurensningsforskriften og andre relevante lover og forskrifter ved utarbeidelse av egen VA-norm	Ørland kommune, avd. kommunalteknikk og plan og miljø	2025-2027

	7	Utarbeide veileder for miljøoppfølgingingsplan (MOP) iht. standard NS 3466 Miljøprogram og miljøoppfølgingingsplan for ytre miljø. Naturmangfold, forurensning, ressursbruk, kulturminner og kulturmiljø, landskapsbilde og stedlige kvaliteter er eksempler på relevante tema	Ørland kommune, avd. plan og miljø	2025-2027
	8	Igangsette tiltak for å hindre ytterligere reduksjoner av strandeng-lokaliteter, da disse er truet på landsbasis. Slike tiltak kan for eksempel være beiting i områder hvor disse lokalitetene trues av gjengroing.	Ørland kommune, avd. plan og miljø, avd. landbruk	2025-2026
	9	Naturmangfoldplanen skal evalueres hvert femte år, og justeres ved behov.	Ørland kommune, avd. plan og miljø	2030
2B	1	Gjennomføre tilsyn der det er mistanke om ulovligheter knyttet til miljø og naturmangfold	Ørland kommune, avd. plan og miljø	Fortløpende
	2	Oppnå god økologisk tilstand i alle vannforekomster i kommunen	Ørland kommune, avd. plan og miljø, avd. kommunalteknikk, avd. vann, avd. landbruk	Fortløpende
	3	Vurdere mulig forbedringstiltak rundt dreneringssystemer og restaurering av myr	BVØ og Ørland kommune avd. Plan og miljø	Fortløpende
	4	Utrede mulighetene for å opprette et fond for opprydning av avfall/villfyllinger	Ørland kommune, avd. plan og miljø	2025 - 2027

Delmål 3 - Øke kompetansen og kunnskapen om naturmangfoldet i befolkningen og i forvaltningen

Strategier

3A Øke kompetansen på ivaretagelse og styrking av naturmangfold

3B Økt fokus på kartlegging og innhenting av ny kunnskap

3C Gjøre informasjon og kunnskap om naturmangfold lettere tilgjengelig

Strategi	Tiltak	Beskrivelse	Ansvar	Periode
3A	1	Fokus på intern kompetanseheving i administrasjonen	Ørland kommune ved avd. plan og miljø	Fortløpende
	2	Kommuneadministrasjonen og politikere skal få tilbud om kurs, og opplæring av lovverk, retningslinjer og tilskuddsordninger for bevaring av naturmangfold	Ørland kommune	Fortløpende
	3	Kommunen skal aktivt søke støtteordninger til utredninger og tiltak	Ørland kommune ved avd. plan og miljø	Årlig
	4	Kommunen skal arbeide for et bærekraftig reiseliv. Økt aktivitet og reiseliv kan legge et press på naturmangfoldet	Ørland kommune ved avd. plan og	Fortløpende

			miljø, avd, landbruk, BVØ	
	5	Miljøhensyn ved hogst av tømmer skal vektlegges i større grad. Hogst er spesielt uheldig i områder med naturskog. Det skal legges vekt på miljøhensyn og tiltak for ivaretagelse av naturmangfold i drift av skog.	Ørland kommune, avd. Landbruk	Fortløpende
3B	1	Kommunen skal aktivt søke støtteordninger til utredninger og tiltak.	Ørland kommune ved avd. plan og miljø	Årlig
	2	Kommunen skal vurdere behov for ajourføring av tidligere kartlegging. Samle og tilgjengeliggjøre eksisterende kartlegginger.	Ørland kommune ved avd. plan og miljø	Fortløpende
	3	Økt kartlegging av naturmangfold utenfor verneområdene.	Ørland kommune ved avd. plan og miljø	Ved tilskudd
	4	Kartlegge forekomst av fremmede arter i og/eller ved leveområdene til truede arter. Gjennomføre tilsvarende kartlegginger for områder med lokal, regional og nasjonal verdi. (innspill fra statsforvalteren)	Ørland kommune ved avd. plan og miljø	Ved tilskudd
	6	Ved etablering og/eller utvidelse av støyende aktivitet i nærheten av og/eller innenfor gul-støysone på Brekstad, skal den samlede støybelastningen fra	Ørland kommune ved	Fortløpende

		virksomhetene/aktiviteten vurderes opp mot dens påvirkning på arter innenfor viktige naturtyper.	avd. plan og miljø	
	7	Gjennomføre sårbarhetsanalyser og kartlegge områder med terrengslitasje fra bruk og ferdsel. Utarbeide en besøksforvaltningsplan på grunnlag av kartleggingen, med fokus på bruk av naturlige materialer ved tilrettelegging av friluftsområder.	Ørland kommune ved avd. plan og miljø, avd. landbruk, BVØ	Ved tilskudd
	8	Kartlegge lukkede vannforekomster samt elver og bekker uten tilstrekkelig sidevegetasjon	Ørland kommune ved avd. plan og miljø, avd. landbruk	Ved tilskudd
	9	Gjennomføre en viltkartlegging i kommunen	Ørland kommune ved avd. landbruk	Ved tilskudd
	10	Kartlegge utbyggingsområder i kommunen hvor det kan være fare for en reduksjon av naturmangfold	Ørland kommune ved avd. plan og miljø, avd. landbruk	Ved tilskudd / Fortløpende som krav i regulering
	11	Øke administrasjonens kompetanse på tradisjonell, samisk kunnskap rundt naturmangfold, i samarbeid med Fosen-Njaarke.	Ørland kommune ved avd. plan og miljø, og avd. landbruk	Fortløpende

3C	1	Tilgjengeliggjøre informasjon om hvorfor det er viktig å ta vare på naturmangfoldet og hvordan man tar hensyn til det	Ørland kommune avd. plan og miljø / BVØ	2025
	2	Tilgjengeliggjøring av undervisningsmateriell om naturmangfoldet i kommunen, som kan benyttes av skoler (eks. denne planen, informasjon om fugletårn, informasjon om devonfeltene i Ørland (bergarter fra Devon, informasjon om UKL-områder i kommunen)	Ørland kommune avd. plan og miljø/ BVØ	2025-2030
	3	Publisere informasjon om naturmangfold på kommunens hjemmeside. Informasjonssiden bør inneholde følgende tema (ikke uttømmende): • Kommunedelplan for naturmangfold • Massehåndtering - forflytting av masser • Tilgjengelige støtteordninger (eks: strandrydningsprosjektet rettet mot skoler, lag og foreninger) • Forhindre spredning og bekjempelse av fremmede arter, spesielt i hageavfall og gravearbeider • Vise til tilgjengelige og oppdaterte kartdatabaser for naturmangfold Vurdere støtteordninger for tiltak som kan bedre naturmangfoldet i kommunen	Ørland kommune ved avd. plan og miljø, avd. landbruk / BVØ.	2025 / Fortløpende

Litteraturliste

- (1) IPBES, 2019. *Global assessment report on biodiversity and ecosystem services of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services*. <https://www.ipbes.net/global-assessment>
- (2) Meld. St. 14 (2015-2016) 2015. *Natur for livet – Norsk handlingsplan for naturmangfold*. Klima- og miljødepartementet. https://www.regjeringen.no/contentassets/902deab2906342dd823906d06ed05db2/no/pdfs/stm2015_20160014000dddpdfs.pdf
- (3) Miljødirektoratet, 2023. *Geologisk mangfold i arealplanlegging*. <https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/overvaking-arealplanlegging/arealplanlegging/miljohensyn-i-arealplanlegging/naturmangfold/geologisk-mangfold-i-arealplanlegging/>
- (4) FN-sambandet, 2023. *FNs naturavtale*. <https://www.fn.no/om-fn/avtaler/miljoe-og-klima/fns-naturavtale>
- (5) Trøndelag Fylkeskommune, 2022. *Regional plan for arealbruk 2022-2030. Bærekraftig og stedstilpasset arealpolitikk i Trøndelag*. regional-plan-for-arealbruk_vedtatt-i-ft-09.03.2022.pdf (<trondelagfylke.no>)
- (6) Ørland kommune. *Samlerapport FNs bærekraftsmål. Vurdering av bærekraftsmålene i et lokalt perspektiv for Ørland kommune*. <wfdocument.ashx> (<acossky.no>)
- (7) Ørland kommune, 2022. *Klima, miljø og naturmangfold. Oversiktsdokument til kommunedelplanens samfunnsdel (2022-2034)*. Brosjyre_eksempel.indd (<acossky.no>)
- (8) Ørland kommune, 2023. *Kommuneplanens samfunnsdel 2022-2034*. <wfdocument.ashx> (<acossky.no>)
- (9) Klima- og miljødepartementet, 2005. *Artsdatabanken*. <https://artsdatabanken.no/>
- (10) Miljødirektoratet, 2024. *Naturbase kartløsning*. [Naturbase - miljodirektoratet.no](Naturbase-miljodirektoratet.no).
- (11) Artsdatabanken, 2024. <https://artskart.artsdatabanken.no/>.
- (12) Store Norske Leksikon, 2024. *Ørland*. [Ørland – kommune i Trøndelag – Store norske leksikon](Ørland-kommune-i-Trøndelag-Store-norske-leksikon) (<snl.no>).
- (13) Norsk Institutt for jord- og skogkartlegging, 2002. *Biologisk mangfold i Ørland kommune*. NIJOS rapport 11/2002.
- (14) Norges Geologiske Undersøkelse (NGU), 2024. *Berggrunnskart*. <Berggrunn> (<ngu.no>)
- (15) Statistisk Sentralbyrå (SSB), 2024. *Kommunefakta Ørland kommune*. [Kommunefakta – SSB](Kommunefakta-SSB)
- (16) FN-konvensjonen, 1992. *Konvensjonen om biologisk mangfold (CBD)*. [Strategic Plan for Biodiversity 2011-2020, including Aichi Biodiversity Targets](Strategic-Plan-for-Biodiversity-2011-2020-including-Aichi-Biodiversity-Targets) (<cbd.int>).
- (17) Fylkesmannen i Trøndelag, 2019. *Kråkvågsvaet-Grandfjæra-Bjugn fjorden marine verneområde. Forslag til opprettelse av vern*. [horingsdokument-krakvagsvaet-grandfjara-bjugn-fjorden_forslag-til-opprettelse-av-vern](horingsdokument-krakvagsvaet-grandfjara-bjugn-fjorden-forslag-til-opprettelse-av-vern) 11.06.2019.pdf (<statsforvalteren.no>).
- (18) NIVA, 2017. *Fiskebiologiske undersøkelser i Balsnesvassdraget på Ørland i 2017*. NIVA-rapport 1392.

- (19) Artsdatabanken, 2023. *Fremmedartslista*. [Fremmedartslista 2023 - Artsdatabanken](#).
- (20) Norges offentlige utredninger (NOU), 2013. *Naturens Goder - Om Verdien Av Økosystemtjenester*. 2013:10.
- (21) NTNU Vitensenteret, 2018. *Kartlegging og forslag til restaurering av myrarealer på Stamselvmyra ved Rusavatnet, Ørland*. Naturhistorisk notat 2018-5.
- (22) Statsforvalteren i Trøndelag. *Rusaset-prosjektet foreslått som kandidat til Europarådets landskapspris*. [Rusaset-prosjektet foreslått som kandidat til Europarådets landskapspris | Statsforvalteren i Trøndelag](#).
- (23) Vann-nett.no. [Vann-Nett | Miljøtilstand på vannforekomster i Norge \(miljodirektoratet.no\)](#)
- (24) Artsdatabanken, 2018. *Norsk rødliste for naturtyper*. [Norsk rødliste for naturtyper \(artsdatabanken.no\)](#).

